

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
виносить: в Австрії:
на цілий рік 24 К
за пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границею:
на цілий рік: зі щоденною ви-
силкою 7 доларів або 14 рублів;
з висилкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висилкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.
Кonto почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний днівник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милоти і віри не возьмеш,
бо руки ми серце і віра рука“. — З Русланових поемів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских съят о 5 год.
по полудни. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Жмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в паса-
жі Гавсмана.

Рукоши звертається лише а
попереднім засторогу.

Реклама лише неопечатані
в вільні від пошти. — Оповістки
звичайні приймаються ся по цні
30 с. від стрічки, а в „Надісл-
нім“ 40 с. Подяки і приватні
допесена по 30 с. від стрічки

Австро-Угорщина і збори амбасадорів у Льондоні.

(X) В Льондоні відбуваються збори амбасадорів, але мериторичне обговорене приділених тим зборам справ не почне ся перед новим роком, бо передовсім амбасадори виживають ухвал рівночасно в Льондоні зібраної мирової конференції балканських держав. Висліду сих мирових варад не можна взагалі ще предвидіти. Туреччина скріпила своє військове становище і знає добре мимо всяких заперечень, що балканські держави вичерпали всії свої сили. Тим то представники балканських держав будуть мали не одну перевагу побороти, бо воєнні успіхи Турків коло Яніни проти Греків і коло Скутарі проти Чорногорців упевніть кермуючі круги політичні, що Туреччина може ще ждати.

Ще важніші і значніші, як мирові переговори балканських держав, будуть висліди зборів амбасадорів. Предложені Грэйтом збори амбасадорів заслугують з усякого становища на пильну бачність, вже хочби заради того однієї, що європейські кабінети мають щиру волю удержувати мир. Задля того і Австро-Угорщина не в перший раз заявила тим свою миролюбівість, що згодилася ся на участь в сій конференції. Відвивали ся голоси, котрі в участи Австро-Угорщини в льондонській конференції добавляли податливість нашої монархії. Се зовсім несправедливо! Про якийсь зворот або якую зміну в заграницій політиці монархії немає мови.

Гр. Берхтольд стоїть на тім становищі, що Австро-Угорщина може тілько тоді згодити ся на межинародну конференцію, ваколи всії важні точки, котрі мають бути там обговорені, будуть наперед ясно поставлені так, що конференція буде мала, так сказати би, приложити лише свою печатку до уложеніх вже постанов. До тогож тут в предлові Грэя не розходить ся о якую формальну межин-

родну конференцію або межинародний конгрес, як ся було н. пр. в Альджезірас. Льондонські збори не мають права переводити якихсь обовязуючих ухвал, а доказом сего є обставина, що на ці збори не покликано якихсь повновласників і не видавано ніяких окремих повновластій. Льондонські збори мають бути тілько інформаційними і мають уникшити обміну гадок поміж державами європейськими. Понуку до того дало чисто практичне становище.

При тім всім відгравав один случай з останніх часів також велику ролю а іменно крок європ. держав проти балканської війни. Всякі обставини а також часова неприсутність Грэя в Льондоні спричинила таку провалу сего кроку, що чорногорський король на дві години перед тим кроком австро-угорського і російського посла в Цетині виповів війну Туреччині. Щоби не допустити до повторення таких случаїв, в котрих найменша страта часу може мати велими поважні наслідки, покликано передовсім збори амбасадорів до Льондону.

Тут і там порушувано питання, чи на зборах амбасадорів будуть обговорювані всі біжучі справи, чи деякі держави будуть могли робити всякі застороги, а також чи Австро-Угорщина супротивила ся обговореню сербско-австрійського спору. На се можна сказати, що як в дотеперішній обміні гадок між великими державами порушувано всякі справи, а між тими і сербско-австрійським спіром, так і тепер не буде монархія сему супротивлятися ся, бо збори амбасадорів в тілько дальнію обміною гадок, розпочатою перед тим між європейськими державами, отже можуть обговорювати також сербско-австрійський спір. Однак монархія обставе при своїм дотеперішнім становищі, що подані нашою монархією домагання до Сербії є наконечні і не може бути від них ніяких уступок.

Отже зовсім в виключене дальше обмежуване австро-угорських домагань а також і всіє майоризоване Австро-Угорщини на зборах амбасадорів вже задля того одного, що наради амбасадорів не можуть ухвалювати нічого обовязкового. Наколи амбасадори згадують ся на се, щоби наклонювати Сербію до згоди, то се повітає наша монархія прихильно, але се иша знову справа, чи Сербія послухає сих рад амбасадорів. Доси не тілько тридіржавний союз але й тридіржавне порозуміння давали Сербії такі ради, однак все безуспешно.

Сербське днівницарство не перестає підбурювати проти Австро-Угорщини, бо в Білгороді все таки сподіваються помочи Росії в справі адрийської пристани.

В Білгороді не слухають рад урядової Росії, котра змагає до міра, але слухають сеї Росії, котра поставила свою армію на воєнну стопу і стягнула на границях Німеччини і Австро-Угорщини не менше, як 18 корпусів. Ся різка суперечність між словами а ділами Росії не позволяє Сербії охолонути з воєнного завдання.

Зовсім невіро, мов би монархія участю в зборах амбасадорів піддала сербско-австрійський спір рішеню сих держав. Монархія не обмежила тим зовсім своїї свободи. Збори амбасадорів не мають навіть права відрочування що до переведення австрійських інтересів супроти Сербії. Тимто наша монархія зовсім свободіа і вічим не звязана виждає рішень зборів льондонських і не сумніває ся, що они признають житєві інтереси монархії. Монархія сподіває ся повного дипломатичного успіху для себе на сих зборах. Австро-Угорщина посунула свою миролюбівість до крайніх границь, а приготовлена оружно жде, як розвинуту ся далі сі справи.

Власкі промахи хас хищать.

Кождий, кому би з галицьких Українців случайно в руки попала „Gazeta Narodowa“ з 6. грудня 1912, вчудовав би ся, як би вичитав на стовпцях єї про отсю сумну вість, що в послідніх виборах до повітової ради в Яворові соромно перепала ліста Українців, а настіність „zwyciężyła“ — на превеликий жаль — „lista pojednawcza“ зн. польсько-московсько-русофільська.

Як преважна отся подія, видко хоч би і з сего, що і „Прикарпатська“ запіла та на голос своєї посестри „Narodowi“ відгукнула ся, надувши ся як індик на морозі від отсих слів: „Виборы въ Яворовскій юѣздный земской совѣтъ“ (при отсих словах мимохіт здає ся тобі, що ти вже не в Галичині під правлінem Габсбургів, а таки десь в самій глубині Росії, лиш би слово „Яворовскій“ замінити в „тварській“, „сузdalській“...) окончилися повнимъ пораженiemъ мазепинського синска“.

Сумна се проява і то дуже сумна. Нам приходить ся тому посплатити, що за причину сего, що Яворів, котрий все проявляв стілько живучості, стілько енергії і відпорності, чомусь нагло тепер мусів погодити ся із таким соромним погромом? Таж до тепер Яворів гідно боров ся із всякою навалою, яворівські Українці відбили від Поляків по великих трудах касу кредитового товариства, удержують приватну гімназію і бурсу, основують всілякі товариства, при виборах до ради міста в третім колі будь що будь тако сего року на весні побідили, так чому ж у виборах до повітової ради так соромно перепали? Може повіт винен? А може духовенство? Ні, сто раз ні!

Винна сума політична, повітова організація яворівська, на чолі котрої стоїть п. др. Р. Секела. Найвисша і країна вже пора, раз

К. Ясукайтіс.

Сірники.

(Образець з місцевого бруку).

Трамвай задержав ся побіч моста і ждав на переїзд другого, що вертав з поворотом. Задуманий сидів я при відчиненім вікні, чрез яке овівав мене студений вітер і кропив осінній дрібний дощ.

— Може купите сірники? — перервав нечайно мою задуму дрожачий, слабий голос.

Відрухово сягнув я до кишень, з якої витягнув однак ще майже повну коробку сірників.

— Не треба — сказав я, потрясаючи одночасно головою. Передімно стояла мала обдерта жідівочка, чорна як земля. Лице її було поображені дрібними зморшками, в руках глубоко запалих очах не було житя, відбивається ся тільки студінь і нужда; зпід подірваленої хустки, котру що хвилі підвивав вітер, були сідні жмути чорного, помятого волося.

— Най пан куплять! — відозвавася ся знов, споглядаючи на мене благально своїми переляканими очима.

— Коли маю... — Дайте, пане, заробити... Хочу істи... — говорила спускаючи очі, якби засоромлені — купіть пане, хоч одну коробку, — і підсунула мені кілька коробок дрожачою від студени і вітру, худою сchorнілою рукою.

— А богато заробляєш деню? — співав я.

— Богато... богато... фунт чорного хліба, бігаючи цілий день... часами і того ні... коли добрий пан купить, а інший тілько крикне „до чорта!“

— А де мешкаєш? — Мешкаю?... де вдастъ ся, часами у

жуло ся десь на подвірі, часом який мілодерний жід прийме мене до хати, а часом йду до городу, лишень звідтам виганяють сторожі; они недобре і грозять відданем на поліцію.

— А чи не маєш родичі?

Вибалушила на мене свої очі з величезним здивованем, можна сказати, слово „родичі“ почула в своєму життю перший раз. По хвилі мовчанки шепнула вкінци невідразно:

— Чи я знаю? — може і були...

Я взяв одну коробку і дав шість мідяків. Очі жідівочки заблисли, лице розяснилося як коли впли її до рук несподівані богоцтва, а тяжкий голод і неумолима студінь запали ся на все в найглибшу безодню, відкін від ніколи не повернуть, аби її мучити. Весело було її на душі, що так дорого продала свій товар!

Міцно затиснула гроши в долоні і ждала, чи ще хто не купить її сірників, чи не дастъ її заробити богато, богато...

Однак жадні гроши люди продадуть скоріше душі свої, своїх близких, чим рішать ся позбуті ся одного мідяка; они безнастінно ломлять голови, як заробити, богато скристати; цілыми дніми і ночами думають, аби відірвати від уст слабшого послідній

датя нехай умирає на бруку, прецінь ніхто о него не упімне ся!.. О, як осоружні в ті люді! Як завзято, безсоромно гризути ся між собою!.. Се, кажуть, боротьба о єствовані.

Мала купчиха не заробила більше нічого; хотіла вже пійти дальше, щоби знова дрожачим, слабим голосом кликати: „може купите сірники“, коли нараз невідомо звідки, як під землі, виросло при трамваю двох обдертих уличників.

— Гати добре! — гукнув один з них, а другий свиснув переразливо і зі всієї сили вдарив кулаком по витягнених руках жідівочки.

Задзвонив мідяк по бруку і розсипалися довкола коробки сірників. Уличники вхопили моментально мідяки, відбігли дальше і почали сім'яти ся.

— Ха, ха, ха... гана!.. ворона!..

А мала жідівочка стояла, як врата в землю, з опущеними з болю руками. З початку викривив її лице внутрішній біль, а пізніше почала она тихо, тихесенько плакати. І плакала жалісно, як коли б разом з сірниками її грішми пірвали ті діти улиці її серце, як би сі сірники її дрібні мідяки були в гіркому її життю одинокою осолодою її по-тіхому.

Перед хвилею почувала себе вже богатою і щасливою, а тепер, вміть, стала она найбільшою бідолахою...

Плакала, а понурий осінній вітер вторував її стонам..

Вкінци рушив трамвай, а в ушах дзвінно мідяки ще безнастінно: „богато... богато...“

фунт чорного хліба зароблюю, бігаючи цілий день!...

З литовської мови переклав
Іван Кузьменко.

Від перекладника. Маю намір подати

по імені виновника назвати. Хто сеуму не вірить, нехай возьме до рук одно, два числа „Яворівського Голосу“, той орган, на взір „Громадського Голосу“ в канцелярії д-ра Р. Секела редакторів. У нім знайде читач все і зрозуміє, які то цвітки культури і народної просвіти напішляє ся тепер в області яворівського повіту. Критикувати отсє погубної праці в негативній значенні ніхто в самім місті Яворові не посміє, бо все стероризоване, а зрештою на щож в трибун „Яворівський Голос“? Так кождий, хоч бачить зло, мовчить, а здигає лише плечима та каже другому на ухо: „побачите, до чого то все доведе!“

До найважливіших, що правда, в тім згляді мальотентів належить яворівське училиство. Оно становить неподатливий блок із ним нераз має непорозуміння п. др. Секела, а не теж можна сказати про наше духовенство. Єму тяжко сотворити бодай таку організацію, як от має учительство. Як усюди, так і в Яворівщині, не може згуртувати своїх сил бодай до самооборонної акції, а терпеливо зносить над собою усяку накинену гегемонію панами меценасами. Мало того, суть в духовенстві одиниці, що гей які манекіни рухають ся, ходять і скачуть так, як ім який такий повітовий організатор розкаже. Не кажу сего на вітер і не відношу до загалу, бо тепер таки дуже поважне число духовенства відчуває потребу якоїсь організації. Зміркував п. Р. Секела, і при помочі реву в „Яворівському Голосі“, при помочі „галасливих“ вівстав передовісім дбати про себе і тому на кождій стороні „Яворівського Голосу“, в кождім числі все по кілька наворотів видніє ім'я великого труженика, д-ра Романа Секела, адвоката в Яворові при ул. Костюшка, крило української гімназії коло вежі!

Більше ніхто нічого не робив, ні не робить, лиш оден, як палець, п. др. Р. Секела. А приглянути ся тій роботі близьше і поспітати про вислід, вийде... деструкція! та більш нічого. Відлучене учительство, яке по найбільшій часті до осідку п. Секела в Яворові, мало провід в своїх руках, відчахнуло ся, а провінціональне духовенство не може рівнож прикладати рук до такої праці в народі, отже і собі ухилило ся, біда лише, що злому не запобігають і заудалегідь злз не викорінюють, бо готово таке стати ся, як стало ся з кутом Коломийщини, де „Трильовщина“ виросла.

Чи буде тепер дивно, що отсе розбиті сил наредних вийшло лише на користь ворогів і яничарів? Чи дивно, що отсу хвилю цілковитого занепаду в Яворівщині вихіснували Поляки і русофили? Де на чолі повітової організації не стоїть людина, що вміє приводити, заохочувати, лутити, там нема мови про яку небудь побіду. Бачимо се на Яворівщині. Не задовго відібє ся то певно і на самім Яворові. Бо в Яворові-місті як в коті з окропом клекотить. Самі між собою, своїмі своїми не гараад поводять ся. В місті потворили ся вам щось на подобу часів в „szlacheckiej Polsce“ конфедерації „сеймікі“, „кілка“ і що самі хотіть. А на верху стоїть — ареопаг. Зачинати собі з ареопагом яворівським, то значить, на шию теплю затягати. До него належить сама „сметанка“, чи там українська аристократія, решта же то проста чернь.

В тім ареопагу всі справи рішають ся, про які в останній хвилі подає ся до відома, і то як вже конечно треба, низший дикастерії і черни. В тім ареопагу рішає ся про долю деяких одиниць, як іх треба усунути, хоч біт одиниці не знати як були працьовиті, хоч би якою в місті тішили ся симпатією, про пало. Так рішив ареопаг, нема що говорити. Не поможуть підписи, збріні, громадні протести, навіть грізьби ареопаг не боїться ся, так утверджив ся. У тім ареопагу засяде ще хиба хтось такий, хто знайде ласку у него. І і такі, що сеі ласки запобігають і деколи знайдуть ся в товаристві тих „високостій“, але по найбільші в такі, що з призирством споглядають на отсю „vulg“ в Яворові прозвану „кліку“, бо знають, що „кліку“ у нашім народнім гвізді се найогнініше відбиває від самого народа, бо сила народа лежить не в „кліках“, а в рівнорядності усіх сил, в єдності думок, ідей, порівняння і запалу як „високих“ так і „невисоких“ людей і душ.

То одно.

А друге отсе, що де стільки праці вложено над національним освідомленем о. Кмітом в Яворові (се був перший, що положив основи під величаву будівлю національ-

ного відродження і розбудження міщанської верстви, оснував касу, дав почин до будови „Народного Дому“, а навіть, навіть перший побивав ся про заложення української гімназії), де з такою запопадливостю боронено все свого стану посаддання (сеж майже одиноче в Галичині чисто українське місто), де мозольною працею доведено до того, що в ринку станув двоповерховий „Народний Дім“, основано прив. українську гімназію з бурсами, де в руках Українців аж дві поважні каси, там непростим гріхом є творити „кліку“, усувати і знеохочувати в праці заслужені в місті і повіті одиниці, щоби догоditи і вводити своїм „панським“ прямкам та щоби всім показати свою мінуму виспість і силу. Тож се найчистішої крові... самолюбство! Нині в народі не по тім пізнає ся силу одиниці, чи єї стати на спортивну їзду автомобілем до Львова і назад, не в тім також, чи розуміє ся она на смаку „шампана“, як і не в тім, чи має за що виїхати по праці на відпочинок до Марієнбаду, а в тім, чи робить она з любови до народу, з ідеї. Тому страшно разити праця обчислена на крик, на інтерес, на розголос, бо се афішована праця, а варід скорше, чи пізніше пізнає ся на ній і як раз на провіднику заведе ся, не легко прийде ся промахи справляти.

Тому в Яворові і в Яворівщині наші потерпіли цілковитий погром, бо теперішні у права політична і організаційна їзда, як то кажуть, „по трупах“, з ніким не числила ся і перед нічим не зажахнула ся, а було навіть так, що на вічах по селах ворожо виступала проти духовенства та голосно говорила: „що нам з попами числити ся, коли се нездари!“ Дарма, що сам провідник попівський син і не одного книша з парастасу зів, то таки в Яворівщині перший ввів методу по вічах перед парохіянами підізвати повагу съящеників і то без розбору. А до чого ся праця веде, виказали вибори що йо переведені до повітової ради. А в такім разі чи ж не правду пише „Gazeta Narodowa“, що „wybory do rady powiatowej w Jaworowie były dowodem, że partia wywrotowa i radykalna nie znajduje jeszcze całkowitego posłuchu u ludu naszego“. Так! многі, що дивили ся на працю того рода, воліли усунути ся від самих виборів, мовляв: „Тепер ніс дре, а що доперва буде, як „маршалком“ ще зістане!“

Правду годі крити, на зло треба вказати, тому отса допись нехай буде научкою для всіх тих, що взяли на себе обовязок вести повіт, щоби ідейну працю сяяли, вирозуміло стилю поводили ся, а нікого віколи від праці не відлучали і не знеохочували. Та в нашій суспільноти на жаль під тим зглядом хиба юсюди однаково. Якийсь демон над нами царює, а вороги так ликують, так ликують...

Виборець.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і працедуваннях нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Огляд часописій.

(Нові подвиги гр. Бобрінського. — Змагання до прилуки Галичини („австрійської Македонії“). — Спільній бенкет по знижених цінах. — „Пора від Русі святую!“ — „Польські помагачі“ гр. Бобрінського у Львові проти укр.-руського університету. — Неїже на Soplice! — Жите Українців в Петербурзі і в Москві. — Памяти M. Лисенка).

(Дальше.)

Українська Громада в Москві не проявляє вправді значної діяльності, всеж таки навіть російські наукові круги звертають бачність на українське життя, на українську науку і умілість. Доказом сего ось хочби сей лист до київської „Ради“ недавно надісланий з Москви про: Українську музику перед московським суспільством:

„За останній час російські наукові інституції роблять деякі заходи в сфері серйозного наукового вивчення українського життя. Сі заходи і спроби слід тілько привітати і бажати дальнішого їх розвою в напрямку безстронного наукового розроблення тих наслідків, які они роблять.

Серед таких інституцій певне місце належить і московському Імператорському тов. „Любителей Естествознання, Антропології и Географії“, під орудою проф. Д. Н. Авчіна.

Уладжено сим т-ом на кошти Імператорської Академії Наук музично-етнографічну експедицію на Україну за для вивчення народних пісень. Отже недавно відбулося річне загальнодоступне засідання цього товариства, на котрому перед широким загалом мали бути подані ті цінності народної творчості, що ще залишилися серед широких народних мас, не зважаючи на процес винародовлення.

„На великий жаль ся демонстрація у-країнської народної музики перед московським суспільством, виконана серед несприяючих умов і досить мізерними засобами не мала відповідного успіху і не досягла своєї мети — показати українську музику в усій красі її своєрідних особливих відтінків.

„Перш усого, реферат д. Н. А. Янчука прочитаний в заради пізнього часу вже не міг притягти всеї уваги стомленої публіки, тим більше що і наукова вартість цього реферату ве стояла на належній висоті, бо автор не показав в ньому всього того значення, яке має в українському національному життю народна музика, не спинився докладно на тих достоїнствах, які она має в собі. Правда, він зауважив, що найбільше залишилось пісень, так званих „обрядових“, а потім петрівок та веснянок. На думку д. Янчука двохголосість — се улюбленна форма української пісні.

„На жаль, автор не дав більш докладної класифікації народної української музики, а обмежився виключно швидким оглядом двоголосих і гуртових пісень. Щож до самої демонстрації пісень то она є винятком двох артистів, між ними д. Донця, котрій виконав історичну думу, не витримує навіть найприхильнішої критики“.

(Дальше буде).

З державної ради.

Зараз на початку вчерашнього засідання палати послів зачали чеські радикали обструкцію, виголошуючи довгі промови до протоколу і до днівної черги, щоби не допустити до мериторічних нарад над предложою про воєнні повинності.

Предсідник зарядив назначение бесідників до розправи над тою предложою — жребом.

Пос. Буржіваль заявив, що він іого товариші бачили, що п. Гуммер в льосованю бесідників до розправи над законом про військові повинності віддав, два рази свій голос. Сторонництво бесідника протестував проти сего і не може призвати вильосовання важливим. Бесідник вінс, що переведено ще раз льосоване, та домагав ся над тим внеском поіменного голосування. Дальше поставив внесок на усунене з днівної черги закона про воєнні повинності, та на перерву засідання аж до злаждження звіту про службову прагматику.

Пос. Штарк жалував ся також на поступоване при льосованню бесідників.

В тій справі промовляло ще кількох чеських радикалів.

Всі внески чеських радикалів відкинула палата в звичайних голосуваннях 274 голосами проти 20 і 344 проти 87. Поіменного голосування не було, бо палата на запит предсідника орекла, що ту поіменне голосування недопускаємо.

Відтак величезною більшістю голосів ухвалила палата приступити до П. читання закона про воєнні повинності. (Велика буря на лавах чеських радикалів, які протестують про ті, що предсідник не словив їх домагань що до нової лісти бесідників).

Серед гамору звітник Штельцль зачав промовляти. Лівиця нагородила его промову оплесками.

Після сего промовляв пос. Ліберман, який остро осуджував обструкцію в парламенті, передовсім виступив проти чеських радикалів. Обструкцію заподівав ся шкоду не правительству, лише населеню, парламентові і демократії. Відтак мотивував бесідник свій внесок меншості против закона про військові повинності і поставив внесок, що надимає що до нової лісти бесідників).

По кількох річевих промовах зачала ся нудна обструкція кількагодинною промовою словів. посла Верстовшека. По нім почав промовляти чес. нац. соц. Фресьль, який промовляв до полуночі.

Засідане — як ухвалив конвент сесій — має тривати так довго, а може й погіршило ся. В бюджетовій комісії не устав обструкція. Пос. Гостінчар промовляв 13 годин і 29 мін. З бюджетової комісії перенесла ся обструкція і на засідане повної палати.

По кількох річевих промовах зачала ся нудна обструкція кількагодинною промовою словів. посла Верстовшека. По нім почав промовляти чес. нац. соц. Фресьль, який промовляв до полуночі.

шпигунів, тисячі рублів розкидає ся по краю на агітацію, а в пансловістичних днівниках оповідає ся найстрашніші байки про гнет Росіян в Австрії, котрих там візгалі нема. Говорить ся, що урядова політика російська не є ідентична з пансловістичним, але царат і пансловістичні не перестануть домаюти ся вільної і незалежної Польщі, доки їм сил стане. Польські соціалісти не хочуть війни, але знають, що мир не верне до Польщі так довго, доки не зломить ся царату.

Відтак промовляли пп. Юкель і Реннер, котрі також осуджували обструкцію.

Пос. Г. Грос промовляв проти обструкції чеських радикалів.

Пос. Кернер зазначив з вдоволенем, що правительство прирекло узгляднити в виконних приписах висказані послами домагання і усунути деякі строгості закона.

Пос. Штайнгауз заявив, що польське коло уважає предлогу кодифікацію права конечної оборони держави. Польське коло домагалося многих поправок в тім законі, а передовсім, щоби закон обов'язував лише на випадок війни, щоби особи покликані до воєнних повинностей були заняti лише поза боєвою лінією, щоби молодші особи покликані перед старшими і щоби по змозі уживан

хотячи перешкоджати сторонництвам більшості в поконаню обструкції. Найімовірніше зажаде правительство до п'ятниці; якщо до сей пори палата не покаже здібності до ірації, правительство зарядить замкнене сесії і ужис § 14-ого.

Програма праць державної ради. Конвент сенаторів згодився, щоби по полагоді закону про воєнні повинності, полагоджено справу посольської незайманості, предлогу в справі правильника, службову прагматику і буджетову провізорію. Предсідник заявив, що запропонує палаті, щоби спеціальну розправу над повинностями перевести в двох групах. Повні засідання будуть відбуватися щоденно, в разі потреби і в суботу.

Війна на Балкані.

Австрійско-сербська задирка.

В справі австрійско-сербського непорозуміння зайшли останніми днями важні зміни. Під час коли попередного тижня війну між обоими державами уважано неминучою, то в останніх днях воєнні хмарі починають звільна розливати ся. Причиною поліпшення положення є в першій мірі вияснене справи консула Прохаски, а по друге се, що Сербія бачить, що не може числити на поміч Росії. Тому дехто каже, що австрійско-сербське непорозуміння належить вже до минувшини. Сербський посол у Відні Іванович в разом зі свіробітником "N. Fr. Presse" виказався, що він є глубоко пересвідчений, що ріжниці межі Сербію а Австрію не є сего рода, щоби не дали ся усунути на дорозі переговорів. В політичних кругах не лише у віденських, але також в паризьких і лондонських уважають австрійско-сербське непорозуміння за зовсім можливе до осягнення без примінювання яких небудь острійших середників. В злузі з тими настроюми треба зазначити і мирові настрої, які появляються ся в Петербурзі. Тамошні політичні круги говорять виразно, що відносини між Австрією а Росією не погіршилися. Навіть націоналістична російська печать виказує ся, що можлива є мирова полагода європейського підсилення.

"Deutsche Tages Ztg." містить телеграму свого білгородського донесця, який доносить, що сербське правительство готове в покинуті Драч і зреши ся альбанських пристаний. До пасідь сей твердить, що австрійско-сербські відносини дізнали значної поправи.

"Slav. Korresp." доносить, що міністер заграничних справ, гр. Берхтольд, який прияв вчера нового посадника в угорського Градища, інж. Бенеша, виказав ся в его присутності: "Всіма силами я старав ся удержати мир і я є сильно пересвідчений, що він буде і на дальше удержаній".

"Die Zeit" доносить з Білгорода, з політичних кругів, що сербське правительство задумав поискати лондонський кабінет для нової предлоги в справі розвязки австрійско-сербського непорозуміння. Сербія бажає піти за приязною радою держав і задержати мирне становище і просити на разі англійське правительство, щоби Англія обсадила своїми військами, аж до полагоди спірних справ межі Сербію а Австрією, обі заняті досі Сербію пристани на альбанськім побережі, с. в Драч і Алеціо.

Натомість до Берліна доносять з сербських жерел, що останніми часами перероблено Білгород на нову кріпость, окруженою новими окопами і укріплено батеріями. Державний архів перенесено до Нішу. Зачувати, що сербські війска перенесено зі Скопле на північні і західні граніці держави. Білгородські дневники доносять, що з огляду на переслідання, на які виставлені в Сербія на угорській границі, задумав сербське правительство поробити у Відні представлення і звернути увагу, що за можливі події не бере на себе ніякої відповідальності. Наймені лондонські дневники оцінюють австрійско-російські відносини велими хосенно, причім головно "Temps" виказує сучовдане з причини горячка, яка панує в Австро Угорщині.

Тайна здачі Солуна.

З Солуна доносять до Берліна, що війскові аташі чужі консули удалися перед трохи дніми на поле борги під Ендже-Вардар, щоби провіріти річево турецькі становища і оречи, що було причиною упадку Солуна.

По огляненю околиці ствердили, що турецький командант або не був зовсім съвідомий найновішої стратегії, або загалом не мав наміру боронити Солуна і піддав ся. З сего виходить, що Солуна дстав ся в руки Греків без борби.

Грецько-турецька війна.

Турецький командант війска на острові Міліліне телеграфув до Царгороду, що онодіколо 9. год. перед пол. грецькі кораблі бомбардували пристань Молівос на тім острові. З сей причини запалили ся будинки цлового уряду i Dette publique, два склади, пекарня, дві каварні і один готель. Ушкоджені є деякі дому і склади. Жертви в людях не було.

Турецьке міністерство війни одержало від свого команданта телеграму, що вчера рано звела турецька флота борбу з грецкою. По годинній борбі побачено огонь на передній часті грецького панцирника "Аверос". Небавком подав ся панцирник на правий бік. Інші грецькі кораблі дофнули ся, забираючи зі собою і "Аверос". Зачувати, що турецькі перевозові кораблі стоять готові до перевезення війска. Місце, до якого має бути перевезене се військо — досі не звісне. Грецький офіцір панцирника "Аверос" запевняє, що стрільно грецької флоти влучила турецький панцирник "Гайредін барберус".

Мирові переговори.

Перед сіданем, яке відбуло ся по зборах мирових відпоручників в палаті св. Якова, відбулися наебовязуючі конференції. Обговорювало також становище, яке задумувано Турсчини супроти Греків. Перепони в тій точці дало ся усунути. Справи мирових урядово про повновласті відпоручників. О 11. год. рано отворив мирові переговори предсідник болгарського собрания Данев. На першій точці днівної черги стоять справа провірення повновласті, а потім мають бути обговорювані формальні справи. Делегати стараються як найскорше приступити до меритичних нарад. Дальші переговори відложені до четверга.

З Лондона доносять урядово, що відложені мирові переговори до четверга настутило тому, щоби турецькі відпоручники могли порозуміти ся зі своїм правительством, бо одержали повновласті вести переговори лише відпоручниками тих трох балканських держав, які підписали розум. Вчора відкрита конференція минула без трудності, а повне порозуміння межі відпоручниками тривало аж до кінця. Дивно виглядало, що турецькі відпоручники не одержали від свого правительства точних поучень, хоча становище Греків супроти розуму було загально звісне. Турецькі відпоручники просили, щоби, заки одержать від свого правительства директиву, відпоручники союза балканських держав представили їм свої домагання. На се заявили останні, що се було би без цілі, бо коли турецькі відпоручники не можуть переговорювати зі всіма чотирма державами, то переговори загалом не можуть відбутися. О 1. год. в полуночі опустили турецькі відпоручники палату, а інші лишилися. Відпоручники відмовили вияснені звертаючи ся до них дневникарям.

Конференція амбасадорів.

Вчера о год. 1/24. по полуночі почали ся в будинку міністерства заграницьких справ в Лондоні конференції амбасадорів. З заяви міністра Поанкарого треба вносити, що конференція амбасадорів має уложить вперед начерк рад, які будуть передані представникам балканських держав, зібраним в Лондоні. Ради сі мають полягати на тім, що обі сторони повинні без вимкні стреміти до заключення миру і не допустити до дальніх війн.

Вчера мали амбасадори конференцію у сер Гре. На ній ухвалено загальні основи майбутньої окремої конференції. Бюро Райтера довідує ся з дипломатичного жерела, що кожда ухвали буде принята лише ad referendum. Наради будуть довірочні, а предметом їх будуть імовірно дразливіші справи. Надіють ся, що постійна і скора виміна гадок межі заступниками держав буде мати хосеній вплив на прилюдний настір в Європі і буде могла здійснити домагане розвязки непорозуміння при задержанні міра.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Николая Чудотворця; римо-кат.: Фавста. — В п'ятницю: руско-кат.: Амвросия еп.; римо-кат.: Теофіля. — В суботу: руско-кат.: Патапія; римо-кат.: Томи ап.

— **Засідання Христ.-сусп. Союза** відбуло в неділю 15. с. м. ухвалило скликати **довірочні збори** відпоручників і членів Христ.-сусп. Союза на четвер 26-го грудня с. р. окремі запросин особисті будуть вислані сими днями і служити муть яко легітимації при вході до салі. З огляду на преважну хвилю сучасні учасники просимо о численну участі. Хто змінив місце побуту, зволить подати нову адресу.

— **Справа українського університету і виборчої реформи.** Український парламентарний Союз видав вчера ось який комунікат: "Неївданне становище польського кола в справі українського університету викликало в союзі українських послів всіх фракцій велике огорчене. На вчерашнім засіданію союза дано одноголосно висказ сему велими огорченому настрою і ухвалено, що становище союза сути противако закону про воєнні повинності признане за вяжучу весь союз. Вечером удалися голови українських клубів: др. К. Левицький, Василько і Лагодинський до предсідника кабінета і радили з ним півтора години. По тій конференції зібралися союз на засідання і ухвалили голосувати проти закону про воєнні повинності і поборювати всіма силами буджетову провізорію. Коли в наслідок сего парламент становище нездібним до ірації, відвічальність за се спаде на польське коло, а не на Український Союз."

Мимо сего з Відня доносять, що в справі українського університету також викликало в союзі українських послів всіх фракцій велике огорчене. На вчерашнім засіданію союза дано одноголосно висказ сему велими огорченому настрою і ухвалено, що становище союза сути противако закону про воєнні повинності признане за вяжучу весь союз. Вечером удалися голови українських клубів: др. К. Левицький, Василько і Лагодинський до предсідника кабінета і радили з ним півтора години. По тій конференції зібралися союз на засідання і ухвалили голосувати проти закону про воєнні повинності і поборювати всіма силами буджетову провізорію. Коли в наслідок сего парламент становище нездібним до ірації, відвічальність за се спаде на польське коло, а не на Український Союз."

Мимо сего з Відня доносять, що в справі українського університету також викликало в союзі українських послів всіх фракцій велике огорчене. На вчерашнім засіданію союза дано одноголосно висказ сему велими огорченому настрою і ухвалено, що становище союза сути противако закону про воєнні повинності признане за вяжучу весь союз. Вечером удалися голови українських клубів: др. К. Левицький, Василько і Лагодинський до предсідника кабінета і радили з ним півтора години. По тій конференції зібралися союз на засідання і ухвалили голосувати проти закону про воєнні повинності і поборювати всіма силами буджетову провізорію. Коли в наслідок сего парламент становище нездібним до ірації, відвічальність за се спаде на польське коло, а не на Український Союз."

— **Сумна статистика.** Після обчислення російського міністерства внутрішніх справ доконано в Росії в часі від 14. січня 1907. р. до 14. листопада 1912. р. 38.094 оружні нападів, в яких убито 1.719 урядників і 5.997 приватних осіб, а зранено 2.499 урядників і 5.747 прив. осіб. В часі перших 10 місяців сего року доконано 2.148 оружніх нападів. — Росія занимаває перше місце серед європейських держав не лише з огляду на піннєство, але також з огляду на розбіжності.

— **Жіночий суд присяжних.** З Нового Йорка доносять, що в державі Канзас почав урядувати перший жіночий суд присяжних, покликаний до життя на основі закону, ухваленого представниками держави. Закон сей означає поодинокі случаї переступств і злочинів, в яких відповідальність за се спадає на жіночий суд.

— **Загадочні випадки.** З Перемишля доносять, що стоячий оноді вночі на сторожі коло військових складів на Бакінських жовнір, помітів, як якийсь жовнір в драгонській одязі посував ся коло складу. Коли мимо триразової остоцоги "Halt" незвісний не задержав ся, вартівник стрілив до драгона і убив його на місці.

— **Процес о 320 міліонів.** Перед тунетанським судом розпочали спадкоємці тунетанського генерала Магмуда бея Аса з французьким правительством процес о 320 міліонів франків франків. В 1856 р. засудив Магмуда бея Наполеон III. на заплату 25 міліонів франків за спропонування. Тепер винайшли спадкоємці докази, які виказують, що замість ему ставлені були безоснованні. Домагання зросли разом з процесом і коштами до 320 міліонів.

тіх селян русофілів під замітом державної зради, а се: в Добрачіні 6 мужиків, в Ілько-вичах 2, в Скоморохах 2 і т. п.

— За царефільську пропаганду арештовано в Станіславові зелізничного магазинера Гошовського.

— Під замітом шпигунства арештовано сно-ді в Галичі якогось Серба. Арештованого відставлено до слідчої визнання окружного суду в Станіславові.

— **З Самбора** пишуть нам: Дня 14. с. м. відбулося віче місцевих Русинів, на котрим реферував справу політичного положення галицьких Українців др. Стакура. По рефераті ухвалено резолюції вірності і преданості для Австро-угорської монархії. — Поза межами віча відбулася демонстрація проти місцевих інституцій і важніших личностей москово-фільських. Співано польські і українські пісні, з чого виходить, що в демонстрації брала участь суспільність польська і руска.

— **Нещаслива пригода міністра Гусарека.** З Відня доносять: Міністер просить Гусарека, котрій після обіду має взяти участь в руско-польській конференції в парламенті, поховавшися на сходах і упав так нещасливо, що натягнув собі жили в лівім коліні. Візвано ратункову поготову, яка відвела міністра до санаторію Левого, де піддано його дослідам лучами Рентгена. Міністер Залєский, який був в товаристві міністра Гусарека, повідомив сейчас про випадок й

Не будьмо съмішні!

За воєнною тревовою минула якось безслідно одна цікава справа, яка була би дуже съмішна, коли би не съвідчила про нас дуже... сумно.

Ото в 260-тім числі „Діла“ (з дня 18. листопада с. р.) появилася у відділі „Література, наука і штука“ стаття п. з. „Також полеміка“, яка зачинається дослідно: „На основі §. 19. пр. з. прошу помістити отсес спротивом“ і т. д. З дальших стрічок довідуюмося, що др. С. Томашівський заявляє, немов то проф. Смаль-Стоцький був супротив него нечесний; а знов редакція доказує як раз противне, а саме, що проф. Смаль-Стоцький був чесний, а нечесний був іменно др. Томашівський.

Читасмо і очам не віримо. Докент університету пояснився з професором університету і ще погрозив 19-тим параграфом, за яким мимоволі виступають у нашім умі дальші товариші сего параграфу: судові кратки, а далі й може тюремні коритарі. Певно пішло ту о якусь важну — преважну справу, коли такі великі люди аж так взялися за чуба. Але де там! Діло не стоїть і торби січки. Бо якось сталося, що проф. Смаль-Стоцький, не хотів нічого чути про „ї“ в колісцятку, котрим хотів др. Томашівський конче ущасливити українську азбуку — чи щось подібне дрибне — невеличке — і в того вийшов аж §. 19.

Читасмо — і немов живцем стають перед тобою славетні п'ятьдесят роки минулого віку. Так і здається тобі, що виступає до бою за нашу азбуку широко звісний воєвода Богдан Дідичкій, опанцірений великанськими розвідками про наши букви, а з глухого кута Галичини кличе ему на поміч, одушевлений одною буквою — любезні йором — Іван Гушалевич:

„Діти! Ъ наш всегда честний,
Он за Русь цілу страдал!“

І съмішно тобі...

І ти съміяви би ся довго, коли би не одна гадка: такі події, як згадана, у нас не виймками, а стають поволі правилом. Саме тепер, коли у нас хочуть завести лад у правописи, виривають ту і там голоси дуже поважних людей, які у правопису справу вводять роздратовану нервовість, а навіть ганьблени. Не думаймо собі, що так діється тільки у нас, у Галичині та на Буковині. І російська Україна така самісінка.

От возмім пр. „Українську грамматику“ проф. А. Кримського. Шановному професорові так не подобала ся правописи Галичин, що він називає єї постійно „рутенською орографією“, при чим єї привильники се мовби „заскорузувальні галицькі реакціонери“ і за пуганінні люди“ і т. п. цвіткі.

Я позволю собі запитати всіх сих панів: чи они не бачать цілої съмішності свого виступу, коли при такій дрібничці попадають у таке завязте? Тож правопис — се річ чисто зверхної природи а властивому народові про неї байдуже! Сю річ повинні рішити наші учени язикознавці, а інші мають тихо сидіти й праняти мовчки се, що сказали ті, котрі розуміють ся на таких річах. Інакше не буде ніколи ладу в сїй справі. Але коли учеві люди обкідають себе прізвищами і кличуть на поміч параграфи (може є їх жандармів!) на се тілько, щоби доказати, що они пишуть добре, а інші зле — то який примір дають они заголовки?

Та ѿ вкінці — як буде можливе порозуміння? А без порозуміння, яке полягало би на взаємній уступчivостi, правописна справа не дійде у нас ніколи до ладу. Мене тілько дивує, що треба прилюдно пригадувати такі основні річі, які розуміють ся самі собою.

І загало нашої съспільноти, котрій що до поодиноких точок нашої правописи не може — зрозуміла річ — забирати рішаючого голосу, може і повинен домагати ся одного: залишена раз на все того рода розбирания правописної справи. Загало повинен домагати ся спокійних і річевих голосів у сїм згляді. Адже наслідком неуступчivости чи роздратовання наших учених не буде загал терпіти дальншого правописного безголовия.

Наша съспільнота вже дійшла до того степеня знання, що не буде розпинати ся за сим, чи іншим способом писання слів і повалене якоєсь одної правописи певно не буде уважати народним вещаством. Але — повта-

рюю — лад у правописи повинен бути і в сїй справі повинні раз наші учеві погодити ся. А будуть они уперті, або будуть розіправляти над правописом в невідповідній способі, то съспільнота зможе оборонити ся проти сего проволікання правописної реформи: кождий такий випадок піднесе ся тілько прилюдно, а він певно стане сим самим такий съмішний, що й даному ученному буде совісно...*)

Ант.

*) Полемісти правописні забувають у своїх реформаторських розмахах також про педагогічну сторону сего питання, а треба тимити, що школа не може підлягати беззастанним і частим змінам, а вже правопис в першій мірі відносить ся до школи і шкільних книжок. — Ред.

Телеграми

з дня 18. грудня.

Відень. Цікар приняв вчера перед полуноччю архікін Франца Фердинанда на поверх головним послуханню.

Відень. (ТКБ). Ка. Гогенберг жертвувала 2.000 К на съвята для вояків, що стоять на границі держави.

Відень. Конвент сеніорів, що зібрався вчера о 2. год. по полуноччю, постановив оголосити палату послів в германенці так довго, доки не буде полагодженій закон про воєнні повинності.

Відень. Засідане палати послів тривало цілу ніч. Посол Фресль скінчив свою (шіснадцятьгодинну) промову нині о 12 год. 5 мін. в полуноччю.

Лондон. (ТКБ). Німецький амбасадор гр. Ліхновський відвідав вчера австро-угорського амбасадора бар. Мендорфа.

Петрбург. Міністер війни Сухомлінов має вийти до Ліпска на посвячене церкви, виставленої там на памятку великого бою народів. Звідтам має поїхати до Нікей, де перевібував єго жінка. Сі подорожі вказують, що Росія не думає про уоружене (?).

Будапешт. (ТКБ). На основі вердикту присяжних судів трибунал увільнив Кочеву.

Токіо. (ТКБ). Ка. Кацура іменований предсідником міністрів.

Господарські, промислові і торговельні вісті.

Комунікат Краєвого Союза для збути худоби з торгу на рогату худобу у Відні, дні 9. грудня 1912.

На торг зігнано худоби тучної 2.841 штук, в тім 2.654. волів і 739 бугаїв; худоби худоби 1.504 штук, в тім 849 коров і 103 буйволів; разом 4.345 штук.

Плачено за 100 кг. живої ваги в коронах: за волі німецькі „Пріма“ 114 до 124, середні 102 до 112, гірші 90 до 100, за волі угорські сиві „Пріма“ 108 до 112, середні 98 до 105, гірші 90 до 96, за угорські країси „Пріма“ 116 до 132, середні 104 до 114, гірші 92 до 105, за волі галицькі „Пріма“ 115 до 120, середні 106 до 114, гірші 96 до 105.

За бугаї „Пріма“ 94 до 98, середні і гірші 84 до 92, за корови „Пріма“ 92 до 104, середні і гірші 70 до 90, за буйволи „Пріма“ 66 до 70, середні і гірші 48 до 64, за габлі „Пріма“ 40 до 68.

Тенденція: Торг сей був супротив попредного о 785 штук більший. З той причини бугаї і габлі упали на ціні о 4—6 К. Худобу тучну плачено по ціні потоварів попереднього торгу. Гірші сорті і худобу худу плачено о 2—3 К менше, але при кінці торгу мож було їх продати по ліпшій ціні. Корови і буйволи плачено взагалі о 2—4 К менше.

Комунікат Краєвого Союза для збути худоби з торгу у Львові дні 13. грудня 1912.

На піннішній торг зігнано: Волів 36, бугаї 13, коров 176, яловника 143, телят 263, беврог 237; разом 868 штук.

Плачено за метричний сотнар живої ваги т. є за 100 кг.: за опасові волі 94 до 110 К, за худі волі 80 до 90, за бугаї 84 до 90, за корови на заріз 50 до 80, за яловника 48 до 84, за телята 60 до 110, за бевроги 80 до 112 К.

= **Хто ще не має** образа „Візь Б. Хмельницького до Києва“ зволить ласково поспішити ся з замовленем, бо съвята зближають ся. Ціна: К 10 (люксусове К 16 на вичерпані) пересилка К 1·20. Відповідні рами зі склом, оправою і опакованім: сальонові К 12, дубові і золоті до К 16, магонієві і плюшові по К 20, спеціальні К 28. Замовляти на адресі: І. Павлик або М. Кривецький, Львів, Ринок 10, а також „Сокіл-Батько“, Львів, Руска 20. Поплекші в сплатах.

!!! Купуйте!!!

одобреній Радою шкільною краєвою і видавництвом видавництва Чина св. Василія В. в Жовкві підручник

д-ра Богдана Барвінського п. з. „Оповідання з рідної історії“.

Підручник обінмає 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кревовім папері і 2 макети. В гарній полотняній оправі коштує всього 2 К 20 с.

Сей підручник в першім підручнику між рідної історії для руских середніх шкіл і дає шкільний молодежі в первовий образ нашої бувальщини. Писаний так, що надає ся не лише для учеників I, кляси середніх шкіл, але недостачі іншого підручника й для учеників високих класів, для руских виділових шкіл, для семінарій і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на народних і виділових учителів.

Надає ся він до науки в ділових та хлопічих бурсах інститутах, а із за своєї приступності також для наших читальень для селян і міщан. З хісом може почитати ся з него нашої історії й **кождий освітлений Русин**, що не має часу розчитувати ся в обемистих книжках.

У Львові набувати можна в Книгарні „Наук. Товариства ім. Шевченка“, Ринок 10

Музичні струмекти як скрипки цитри, клярнети, труби, мандоліни і т. д. а також ровери та прибори до тих же, поруч з дешевих цінах як деяниде: Укр. висилковий дім „ОРКАН“ Львів, Коперника 18. Соколам і Січам, ученикам і учителям великий опуст. Також на рати. 388(20)

Абекуруйте своє житло від огню

В „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страхи, бо достаток одиницею то добрить цілого народу.

Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаємних обезпечень „Дністер“

„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпечення селянських будинків, „Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 вносить зворот 10%.

„Дністер“ оцінює та виплачує школи по оғні скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінителів.

„Дністер“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „Дністрі“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаємного кредиту „Дністер“.

Еласні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1911 року 3,353,305 корон.

„Дністер“ приймає обезпечення на житі у всіх ділових комбінаціях (на дожите, посмертні капіталі, посаги, ренти).

В „Дністру“ можна обезпечити від крадіжки з вломом движимості всякої роди, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векселі за дешевою оцінкою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаємних обезпеченій „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Ол. Барвінський: Значіння українсько-руського народу для Австро-Угорщини (перекл. розвідки Oesterreichische Rundschau з 1. мая 1912) ціна 20 сотіків. Дістати можна в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка у Львові.

Рух зелізничних поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середньо-європейського.

Замітка. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години нічні від 600 вечором до 559 рано означені підчеркнені чисел мініутових.

Візіг зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12·35, 3·40, 8·22, 8·35, 2·05§, 2·45, 3·45*, 5·46†, 6·05, 7·00, 7·